

Štev. 231,
Lienz, 3. X. 1946.

NOVICE

Sreda,

M. Terezija D. J.

Kompromis o Trstu sprejet.

Politično-teritorialni odbor za Italijo je vso noč obravnaval tržaško vprašanje. Davi ob 6 je bila seja končana, ko je bil sprejet od francoske delegacije predlagani kompromisni načrt. Sovjetski delegat in drugi delegati slovanskih držav so protestirali zoper ta načrt, ki pa je bil sprejet s 14 : 6 glasovom. Načrt z vso silo podpirali Vel. Britanija in Amerika. Jugoslovanski delegat je ugovarjal temu načrtu ter naglašal, da bi tak sklep potegnil železen zastor med Jugoslavijo in svobodnim tržaškim ozemljem. Naglašal je, da načrt, ki je bil sprejet po celonočni obravnavi tako zgodaj zjutraj, ne bi bil sprejemljiv za njegovo vlado. Načrt namreč določa, da se mora tržaško ozemlje demilitarizirati, njegovo nedotakljivost naj jamči Varnostni svet. Trst naj ima svojo narodno skupščino in vladni svet, ki pa bo sta imela omejene pravice, ker so večje pravice pridržane guvernerju. Jugoslovanskemu delegatu je odgovarjal brit. delegat Bevin, ki je dejal, da tudi Vel. Britanija ni za to, da bi se postavljali železni zastori niti pri Trstu, niti kje drugje. Naglašal je, da so ti spori posledica skrbi in strahu za bodočnost, kar pa je zopet posledica raznih terorističnih dejanj, ki so bila tukaj zagrešena. Zato je potrebno, da se v Trstu vpelje tak režim, ki bo zajamčil varnost in red. Sovjet. delegat Višinski je ostro obsojal britanski, ameriški in francoski načrt tega statuta ter je naglasil, da bi morali tak statut obravnavati na konferenci zunanjih ministrov štirih velesil. Tam bi bilo razpravljanje mnogo lažje in bolj pravilno. Zato naj bi se zasedanje in obravnavanje o tem odložilo. Njegov predlog pa je bil odklonjen z 11 : 9 glasovom. - Tako je zdaj sprejet glede tržaškega ozemlja in statuta francoski kompromisni predlog, ki pa seveda ni kompromis.

Tudi druge komisije so delale pozno v noč, da bi se delo pospešilo, ker čas nujno priganja. Balkanska komisija je imela sejo do 2 zjutraj. Vendar vprašanju reparacij ni mogla doseči nobene odločitve. - Snoči se je Bevin pogovarjal z Molotovim, kako bi bilo mogoče delo konference še bolj pospešiti.

OBRAVNAVA ZOPER NADŠKOFA STEPINCA .

Agencija United Press poroča iz Zagreba; Dosedanje izjave hrvaškega nadškofa, ki je obtožen vojnih zločinov, se glase, da je nasprotoval sedanjemu režimu v Jugoslaviji samo v tem, ker se preganja katoliška Cerkev. Na predsednikovo vprašanje, katere so tiste sile, ki Cerkev preganjajo, je dr. Stepinac odklonil odgovor. Naglasil pa je, da nikdar ni nasprotoval sedanji vladi iz kakega drugega razloga, kakor samo zaradi tega in v tem, da je ugovarjal prepovedi vsakega ve-rouka v šoli, kakor tudi civilnemu zakonu, ki je bil uveden.

PROTESTI ZOPER NURNBERŠKO SODBO .

Svet je sodbo nürnberškega sodišča različno sprejel. V glavnem so-zlasti levičarski krogi- hudo ogorčeni, ker nürnberško sodišče ni vseh 22 obtožencev obsodilo na vešala. Zlasti iz sovjetske zasedbene cone v Nemčiji prihajajo hudi protesti. Splošno pa listi naglašajo, da je bila sodba res mila, vendar pa je skušala biti vseskozi objektivna ter se je v tem kakor noč in dan razlikovala od sodb, ki so jih izrekala nacistična ali kaka druga ljudska sodišča.

Zlasti ogorčeni so zaradi tega izida v Moskvi. United Press poroča iz Moskve, da je bila Moskva, ko je zvedela za nürnberško sodbo,

"najprej nejeverna", potem pa "najgloblje ogorčena". "To je največji zločin!" je zaklical nekdo, ko je slišal za nürnberško sodbo. "V Sovjetski zvezi nikdar niso dvomili, da bo vseh 21 obtožencev obešenih." Nato nadaljuje poročevalec: "Povprečnemu Rusu se zdi velikanska krivica, če bi si samo eden izmed teh glavnih vojnih zločincev, ki so bili vsi sokrivi, da je milijone nedolžnih ljudi izgubilo življenje, po krivdi take sodbe rešil življenje. Razočaranje je splošno." Kakor so uradno razglasili, je tudi sovjetski del nürnberškega sodišča uradno dal na zapisnik, kar je zdaj sodišče tudi objavilo, da se ne strinja z oprostitvami, ki so bile izrečane Schachtu, Pappenu in Fritzscheju.

= + =

WASHINGTON. Sovjetska nota Turčiji je dala povod za novo diplomatsko delavnost na vseh straneh. Turčija je vprašala Vel. Britanijo in Združene države, kaj naj na sovjetsko noto odgovori. Združene države bodo svojo misel sporočile drugi teden. Zun. min. Acheson je izjavil, da zun. min. Združenih držav zdaj študira svoj noto. Zanikal pa je, da bi se vlada Združenih držav o tej noti kakor koli pogajala s Turčijo. Vsekakor pa je mogoče, da se bodo o tej sovj. noti posvetovali zastopniki zunanjega, vojnega in mornariškega ministrstva. Pozneje je amer. mornariško in vojno ministrstvo izjavilo, da ne bo opustilo svoje navade, da bi v Sredozemskem morju Amerika imela svoje brodoge.

WASHINGTON. Predsednik Truman je v vojaški akademiji v West Pointu govoril 2100 kadetom in dejal, da svet prihaja v dolgo mirovno dobo. "Trdno verujemo, da je svet že prišel v razdobje trajnega miru. To je cilj, ki moramo vsi zanj delati in ki se moramo tudi v prihodnje zanj truditi. Marsikaj, kar se ljudem danes zdi ogrožanje miru, je v resnici le kopica nesporazumov in sumov, da nismo dovolj pozorni. Vsi moramo skrbeti, da nesporazume pojasnimo, nezaupanje odstranimo in tako pomagamo svetu, da pride v novo mirno razdobje.

WASHINGTON. Ameriški vojni minister Patterson je razložil svoj načrt bodoče ameriške armade, ki naj z rezervami vred šteje 5 milijonov mož, brez rezerv pa 1 milijon. 400.000 mož naj bo v letalstvu. Dejal je, da slabost vodi v vojno. Pri tej priliki je omenil dogodek z ameriški letali v Jugoslaviji ter dejal: "Tran-sportno letalo pač lahko obstreljujejo, ne bodo pa obstreljevali leteče kranjave.

BERLIN. Kontrolni zavezniški

svet je sklenil vse ukreniti, da se v prihodnje preprečijo v nemških časopisih sovražni članki proti okupacijskim silam v drugih conah. Berlinski časopisi socialistične enotne stranke so namreč ostro napadli Vel. Britanijo in Združene države. Sovj. oblasti pa so se spet pritožile, da nemško časopisje v zahodnih conah napada sovj. oblasti.

ATENE. Grški kralj Jurij je povabil na posvet zastopnike opozicije. Kralj je zaprisegel staro vlado. Poročajo spet o velikem napadu četniških tolp v zahodni macedoniji. V noči od točka na sredo sta dve tolpi po 800 ljudi napadli neko mesto, spustili v zrak most ter zažgali zelo veliko hiš.

= + = +

TABORIŠČNI KINO bo predvajal drevi in jutri ob 6 (ne ob 4, kot je bilo včeraj pomotoma javljeno) in ob 8.30 film "Veliki dobitek".

OTVORITEV GLEDALIŠKE SEZONE. Kot prva prireditev v novi gledališki sezoni bo v nedeljo, 6. okt. ob 20 pester večer pod naslovom: "Meltini čara in pisana šara". Predprodaja vstopnic v soboto od 12.30 do 14, v nedeljo od 10.30 do 12 in eno uro pred predstavo.

KUHARICO, ki zna dobro kuhati, skribi za snago in zna vsaj malo nemško, išče gospa v Porečah ob Vrbskem jezeru (Pörtschach). Katera bi hotela iti tja, naj se zglasi v slovenski pisarni.

NA OTROŠKEM IGRISČU so v nedeljo med 6 in 7 uro zmanjkale otroške sandale. Kdor jih je pomotoma vzel, naj jih prinese v Mladinski dom.

TEČAJ za ŠPANSKI JEZIK, ki ga vodi ga. Dr. Pajman, se začne drevi ob 7 uri v baraki 17.

== ==